

EDV. KARDELJA
V CELJU

Štoreški ŽELEZAR

Leto XX. 1981
FEBRUAR 1981 ŠT. 3

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Ko je napadla Štirinajsta

Po vdoru okupatorjev v Jugoslavijo je naduti norec Hitler ob svojem obisku v Mariboru naročil svojim valptom, naj mu Štajersko napravijo zopet nemško. Seveda so zvesti Hitlerjevi hlapci vzeli ta ukaz zelo resno. Zato se je slovenska Štajerska znašla že prvo leto okupacije v specifičnih, izredno težkih pogojih. Pregarjanje, zapiranje, streljanje, izseljevanje, vse te barbarske metode so služile izpolnitvi führerjevega ukaza.

Zato so bili na Štajerskem še posebno težki pogoji za razvoj osvobodilnega gibanja. Enote IV. operativne cone so vložile vse napore za preprečevanje okupatorjevih namer, toda tudi najtežje borbe niso zalegle, da bi prisilili sovražnika na obrambo in s tem ustvarile možnost večjega razmaha narodnoosvobodilnega boja. Pokazalo se je, da je treba na to področje poslati večjo enoto, ki bi pospešila osvobodilno gibanje in osvobodilni boj. To pa bi omogočilo vojaško in politično povezavo ter učinkovito kontrolo nad tem delom slovenskega ozemlja.

Zvečer 6. februarja so enote XIV. divizije prekoračile Sotlo pri Sedlarjevem, čez plavajočo most, ki so ga naredili hrvaški terenci s pomočjo II. bataljona Tomšičeve brigade. Prehod so varovali bataljoni Šercerjeve

brigade. Nemce je prihod Štirinajste izredno presenetil, zato so bile akcije nemških enot raz-

Vodstvo osvobodilnega gibanja se je zato odločilo, da pojde na to težavno, a toliko pomembnejšo pot, XIV. divizija — in 5. januarja 1944 je odobril ta pohod vrhovni komandant NOV tovariš Tito. Že 6. januarja 1944 je XIV. divizija krenila s Suhorja na osvobojenem ozemlju Bele Krajine na svoj zgodovinski pohod na Štajersko, prek Hrvaške. Pot je bila izredno težka, zaradi sovražnikovih operacij po Moslavini, Turropolju in Kalniku se je zavlekla in nazadnje so enote prispele v Hrvaško Zagorje, med neprestanimi spopadi z ustaškimi enotami. Šele 4. februarja 1944 so se brigade štirinajste divizije v dežju premaknile v bližino Sotle. Med tem časom so bile enote IV. operativne cone na Štajerskem sicer zelo aktivne, vendar po vrsti nemških ofenzivnih akcij oslABLJENE.

drobljene in slabo organizirane. Na Bohorju je pričelo snežiti in odslej sta sneg in mraz spremljala Štirinajsto na celotnem pohodu. Največjo vojaško akcijo na svojem pohodu je divizija izvedla z napadom na rudnik Senovo.

Po prihodu na Štajersko je Štirinajsta vzpostavila zvezo s Kozjansko četo in političnimi delavci na terenu. Tako se je teren močno razgibal. Kozjanska četa je spomladi 1944 prerasla v odred, osvobodilno gibanje pa je postajalo vedno bolj množično.

Nemci so kmalu zbrali proti Štirinajsti trikrat močnejše sile, vendar je niso zaustavile, pač pa je morala spremeniti smer pohoda. Ko so prispele v sotesko Gračnice, na cesti Rimske Toplice—Jurklošter, so borci Šercerjeve onemeli: na čelu predhodnice nemške kolone so zagledali živi zid šolarjev iz Lokavca, ki so jih Nemci uvrstili v kolono kot svojo zaščito. Toda tudi ta zverinski naklep Hitlerjevih hi-jen ni uspel. Za hip so borci

oklevali, nato pozvali otroke, naj zbežijo in udarili po nemški predhodnici. Štirim ranjenim otrokom so nudile pomoč divizijske bolničarke. Med hudim bojem je v tej soteski padel komandant bataljona Šercerjeve brigade Ilija Badovinac.

Divizija je zopet spremenila svoj načrt in odšla med Laškimi in Jurkloštom čez Hom, brigade so se ponoči razmestile po vaseh Sentspeter (Vrh), Olešče in Kanjuce. Po težkih bojih s premočnimi nemškimi silami so se enote prebile proti Štoram in v noči med 13. in 14. februarjem prekoračile Voglajno in železniško progo na Opoki pri Štorah, minirale progo, da je iztirilo nekaj vagonov nemškega vlaka, nato pa nadaljevale pot proti Dramljam, kjer se je predala nemška posadka. Zjutraj 14. februarja je v Dramljah zopet zadonela partizanska pesem. Na Gornjem Jesenku so se borci po dolgem času najedli in napili. Po okrepčilnem odmoru je sledila težavna pot na Paški Koz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OCENA POSLOVNIH REZULTATOV 1980

1. Splošna ocena gospodarskega položaja

Leto 1980 predstavlja zadnje leto srednjeročnega planskega obdobja 1976—1980 ter hkrati leto priprav na novo srednjeročno obdobje 1981—1985. Istočasno pa pomeni leto 1980 v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu začetek stabilizacije gospodarjenja, ki ni bilo zaključeno samo v tem letu, ampak ima dolgoročnejši značaj.

Tudi v zunanjem svetu je v letu 1980 prišlo do večjih ekonomskih problemov, ki so posledica predvsem skokovitega porasta cen nafte, drugih energetskih medijev in strateških surovin. Ekonomska dogajanja v svetu so imela svoj odraz tudi na poslovanje jugoslovanskega gospodarstva in tako tudi na poslovanje slovenskih železarn.

Kljub zapletenim gospodarskim tokovom v državi in v svetu pa lahko damo splošno oceno poslovnih rezultatov Železarne Štore za leto 1980 kot nadpovprečno in uspešno, saj so se bistveno izboljšali rezultati poslovanja v primerjavi z letom 1979, čeprav vse planske postavke za leto 1980 niso bile uresničene.

Tudi v okviru Slovenskih železarn ocenjujemo, da je Železarna Štore v preteklem letu napravila največji in najkvalitetnejši premik v izkazanih rezultatih poslovanja. Rezultati poslovanja se v stopnjah rasti kažejo predvsem v industrijski proizvodnji, doseženem dohodku in nekaterih drugih kazalcih, ki jih bomo v nadaljevanju te ocene prikazali v primerjavi z letom 1979, kakor tudi v primerjavi z doseganjem ali nedoseganjem zadolžitvev gospodarskega načrta 1980.

2. Proizvodnja

Na nivoju delovne organizacije industrijska proizvodnja ni bila dosežena v skupni planski zadolžitvi, saj zaostaja za 4,8%.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Štirinajsta divizija na pohodu na Štajersko v Čazmi 17. januarja 1944

(Nadaljevanje s 1. strani)

Poudariti pa je potrebno, da niso bile dosežene planske zadolžitve predvsem visokega plana v jeklarni, ki se je v lanskem letu še srečevala s številnimi problemi uvajanja nove elektroobločne peči v proizvodnjo. Istočasno pa je treba povedati, da je jeklarna dosegla v primerjavi z letom 1979 tudi največje povečanje proizvodnje, saj je le-ta povečana za 46,9 % ali za 33.369 ton.

Vse temeljne organizacije, razen valjarne I, ki je minimalno količinsko zaostala za letom 1979 (proizvodnja je nižja za 0,2 %), so dosegle v letu 1980 visoke stopnje rasti. Na nivoju delovne organizacije pomeni povečanje proizvodnje v primerjavi z letom 1979 za 19 %. Poleg že omenjene jeklarne je bilo povečanje proizvodnje:

— na elektrolavžu za	19,6 %
— v valjarni II za	7,8 %
— v jeklovleku za	19,3 %
— v mehanski obdelavi za	11,1 %
— v livarni I za	5,0 %
— v livarni II za	4,8 %
— v tovarni traktorjev za	4,1 %

Porast industrijske proizvodnje pomeni v Železarni Štore resnično velik napredek, posebej če tega primerjamo z dosežki industrijske proizvodnje v Sloveniji oz. celjskem gospodarstvu, kjer je bil porast proizvodnje le okoli 2,5 %. Še posebej pa velja pozitivna ocena zato, ker smo tudi v naši delovni organizaciji v preteklem letu že čutili določene probleme pri materialni oskrbi, ki pa smo jo s skupnimi napori uspeli zagotavljati v taki meri, da je naša proizvodnja lahko v glavnem tekla brez posebnih zastojev.

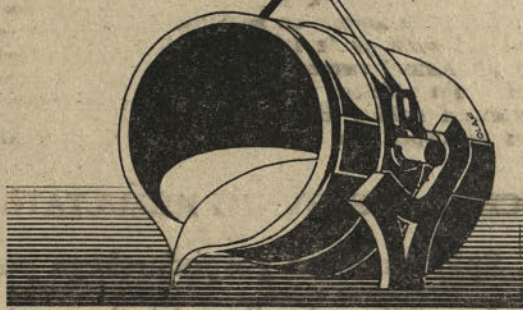
Lansko leto 785.000 ton jekla

Pred petimi leti rekord slovenskih železarjev — 803.259 ton jekla

LIUBLJANA, 27. januarja — Tudi lani slovenske železarnice niso presegle rekordnega izdelka jekla iz leta 1975, ko so ga izdelale 803.259 ton. To so namreč tedaj naši železarji dosegli s posebnim prizadevanjem in dodatnim delom.

Odtlej niso več tako napejnili svojih moči, hkrati pa so v zadnjih letih imeli tudi pogostejše težave s surovinami, namreč s pomanjkanjem runde in koks. Zaradi takšnih reči so lani poletni morali celo ugasniti jeseniški veliki plavž, ker iz BiH niso dobavili koks.

Tako so lani v Sloveniji izdelali 785.000 ton jekla, kar je za okrog 18.000 ton ali za 8-dnevno proizvodnjo manj kot v rekordnem letu.

PODATKI: ZAVOD SR SLOVENIJE ZA STATISTIKO

V letu 1980 smo dosegli izmeček v višini 3.136 ton, kar je sicer za 19,8 % manj od planirane vrednosti, vendar pa predstavlja vrednost izmečka skoraj 100 milijonov din in je vrednostno povečan za več kot 50 %, čeprav količinsko le za 6 % v primerjavi z letom 1979.

Izmeček je tista kategorija, ki zahteva pri analizi našega poslovanja po posameznih TOZD podrobnejšo proučitev.

3. Vrednost realizacije — izvoz in uvoz

Priznati je treba, da je bila v letu 1980 proizvodnja jekla deležna širše družbene podpore in skozi to tudi večjega povečanja cen jeklarskih proizvodov. Na eni strani povečana količinska proizvodnja, na drugi strani pa tudi večje povečanje cen, predvsem naših valjarskih proizvodov, je imelo za posledico, da smo v letu 1980 dosegli vrednost eksterne realizacije, to je vrednost prodaje naših izdelkov na domačem in zunanjem trgu, v višini 3,682 milijarde din, kar pomeni 13 % povečanje proti planski zadolžitvi za leto 1980 oz. povečanje za 50 % proti letu 1979.

V preteklem letu so bili doseženi tudi pomembni rezultati v zunanjetrgovinski blagovni menjavi. Ena od glavnih nalog in zadolžitve je bilo povečevanje izvoza, ker je bilo doseženo jasno spoznanje, da si lahko zagotovimo normalno proizvodnjo in oskrbo predvsem z našim lastnim izvozom. Dejstvo je tudi, da smo še vedno močno uvozno odvisni, saj predstavlja vrednost uvoza gredic, jeklenih odpadkov, železne rude, ferolegur, elektrod in drugih materialov ter rezervnih delov znatno večje vrednosti kot je naš lasten izvoz.

Delovna organizacija kot celota je dosegla v letu 1980 skupno 27,1 milijona dolarjev izvoza, od tega na železarskem delu 13,9 in na traktorski proizvodnji 13,2 milijona dolarjev. Na uvozni strani smo skupno uvozili surovin in repromateriala za 33,1 milijona dolarjev, od tega za železarski del 22,8 in za traktorski del 10,3 milijona dolarjev. Te številke povedo, da je bil zlasti izvoz traktorjev znatno večji od uvoza komponent za traktorje, saj je pokritje uvoza z izvozom v traktorski proizvodnji doseglo 127,8 %. Pokritje na železarskem delu znaša 57,9 % in je sorazmerno nizko. Povedati je namreč treba, da smo imeli še v mesecu decembru velike vrednosti uvoženih količin, predvsem gredic in materialov za proizvodnjo jekla. Samo na železarskem delu nam primerjava z letom 1979 kaže nekoliko neugodno sliko glede uvoza, saj se je izvoz povečal od 11,0 na 13,9 milijona dolarjev ali za 26,5 %, uvoz pa mnogo več, in to od 15,0 na 22,8 milijona dolarjev ali za 51,8 %.

4. Kadri in produktivnost

V letu 1980 je bilo v naši delovni organizaciji zaposlenih povprečno 3.431 delavcev, leta 1979 pa 3.437 delavcev. Če upoštevamo tudi število zaposlenih iz nadur in pogodbenega dela, je bilo v letu 1980 zaposlenih 3.549 delavcev, kar predstavlja 98,5 % realizacije letnega plana, v letu 1979 pa je bilo zaposlenih 3.596 delavcev.

Primerjava teh številke pove, da je bilo v letu 1980 zaposlenih manj delavcev kot leto poprej; še večja je ta razlika, če upoštevamo tudi nadurno in pogodbeno delo. Vse to pa pove, da je bila glede na opisano večjo industrijsko proizvodnjo zelo povečana tudi produktivnost dela, saj je ta bila v letu 1980 večja za 19,2 % od dosežene produktivnosti v letu 1979.

5. Investicije in razvoj

V letu 1980 sta začeli obratovati dve pomembni investicijski naložbi, ki sta bili zaključeni že konec leta 1979, to je elektroobločna peč II in žarilnica.

Po programu povečevanja proizvodnje surovega jekla so se v preteklem letu še nadaljevala dela v jeklarni, predvsem s pripravami na dograditev prizidka. Pričeta in opravljena so bila tudi določena rekonstrukcijska dela v valjarni I, v livarni I, kakor tudi v ostalih temeljnih organizacijah. Zaradi zaostrene politike investiranja in stabilizacije na tem področju se je zavlekel pričetek izgradnje jeklovleka, vendar pa je v mesecu decembru 1980 bil odobren zadnji finančni kredit za to pomembno naložbo. Za jeklovlek so se pričela pripravljala dela na terenu kakor tudi izdelava jeklene konstrukcije hale.

Na področju družbenega standarda pomeni v letu 1980 največjo pridobitev izgradnja nove stolpnice in izgradnja nove zdravstvene postaje na Lipi.

6. Finančni rezultat

Visoko povečanje same proizvodnje, nadplansko povečanje prodajnih cen naših izdelkov ter široka prizadevanja za obvladovanje stroškov in porabe in vseh ravneh so dala mnogo boljši finančni

(Nadaljevanje s 1. strani)

jak, kjer je prišlo do ponovne obkolitve. Sledili so vse težji boji in preboji na Basališču, na Graški gori, preimenovani v »Goro jurišev«, na Plešivcu, na položajih nad Šoštanjem in Topolščo. Divizija je imela hude izgube, z nadčloveškimi napori in hudimi žrtvami se je 22. februarja prebila pri Kaplanu. Boji so se nadaljevali v Belih vodah, Ljubnem, Solčavi. Šele 25. februarja se je končala sovražnikova ofenziva. V dvaindvajsetdnevnih neprestanih bojih je divizija izgubila 360 borcev, ranjenih pa je bilo okrog 200 borcev. Blizu svojega doma je padel v teh bojih tudi znani mladi pesnik Karel Destovnik-Kajuh. Zdesetkana in razdeljena v skupine je Stirinajsta po skoraj treh tednih neprestanih bojov in pohodov na Štajerskem vzpostavila stik s štabom IV. operativne cone.

Nemci so uradno razglasili, da so divizijo uničili, proslavljali so zmago nad »bando« XIV. divizije. Dne 28. februarja je bila Stirinajsta podrejena štabu IV. operativne cone. Na Graški gori in v Završah se je 22. in 23. mar-

ca 1944 znova zbrala vsa divizija, razen Tomšičeve brigade. Število borcev je naraščalo, izboljševala se je tudi njena oborožitev. Ob koncu narodnoosvobodilne borbe so enote Stirinajste skupno s 3. jugoslovansko armado zajele pretežni del von Löhrove balkanske armade — skupine E, skupaj s kvizlinskih formacijami. Stirinajsta je zasedla ozemlje vzhodne Koroške od Velikovca do Borovelj z dravskimi mostovi vred. Serčerjeva in Bračičeva brigada sta 13. maja 1945 vkorakali v Celovec.

Za svoje zasluge je bila XIV. divizija dne 29. novembra 1951 proglašena za proletarsko divizijo. Prihod Stirinajste na Štajersko namreč ni pomenil samo številčne okrepitve enot NOV, temveč tudi kadrovske okrepitve, saj so bili v njej prekaljeni borci in starešine. Nastopilo je obdobje ofenzivnega bojevanja, krepitve enot in političnega delovanja, s tem pa tudi pridobivanja vedno novih borcev.

Torej je Stirinajsta divizija v celoti zelo dobro izpolnila svoje težke naloge oziroma svoje poslanstvo, in to v izredno težavnih pogojih.

rezultat kot smo ga načrtali z gospodarskim načrtom, še posebej pa mnogo boljši, kot je bil dosežen v letu 1979.

Dohodek, dosežen v letu 1980, bo znašal okoli 1,24 milijarde din, kar je blizu 40% več, kot je bil dosežen dohodek v letu 1979. Tudi čista akumulacija, to so oblikovana sredstva za poslovni sklad, rezervni sklad in obračun pospešene amortizacije, je znatno višja kot v letu 1979 in bo skupna čista akumulacija predstavljala okoli 190 milijonov din.

V letu 1980 imamo še vedno izgubo v TOZD TT in livarni strojne litine. Višina izgube v obeh temeljnih organizacijah bo okoli 40 milijonov dinarjev, kar pomeni, da bo ta izguba bistveno nižja kot je bila v letu 1979, ko je znašala 110 milijonov din. Izguba v obeh temeljnih organizacijah se giblje v okviru predvidene izgube v sanacijskih programih.

Osebnih dohodki so se v letu 1980 oblikovali v smislu stabilizacijskih prizadevanj celotnega našega gospodarstva in so zaostajali za rastjo dohodka tako, kot je to določal poseben družbeni dogovor za oblikovanje osebnih dohodkov in dohodka v Sloveniji, pa tudi merila posebnega samoupravnega sporazuma metalurgije v Sloveniji. Osebnih dohodki so bili v letu 1980 povečani za 20,4% v primerjavi z letom 1979.

7. Kratka ocena poslovnega leta 1980 bo po posameznih TOZD dopolnjena s specifičnostmi

Kot smo že v uvodu poudarili in kot lahko zaključimo iz prikaza posameznih glavnih števil, je bilo poslovanje Železarnice Štore v letu 1980 uspešno. Smo na začetku leta 1981, ko vstopamo v poslovno leto z veliko bolj zaostrenimi pogoji gospodarjenja in zato tudi potrebnimi večjimi naporji za obvladovanje take situacije. Kot že v preteklem letu bo tudi v letošnjem letu še bolj zaostreno poslovanje na zunanjetrgovinskem sektorju. Devizne bilance republike nam zmanjšujejo razpoložalne pravice tudi za lasten izvoz in bo zato potrebno iskati vse možne vire združevanja deviz z našimi poslovnimi partnerji. Navedeni podatki o uvozu v letu 1980 govorijo o tem, da je naša uvozna obveznost visoka in da bo potrebno za poslovanje v letu 1981 vložiti velike napore za preskrbo najnujnejših uvoznih surovin in repro materialov.

Zato je potrebno pri analizi poslovnih rezultatov za leto 1980 razpravljati o trenutnem gospodarskem položaju in pogledih na leto 1981, kar pa bo v primeru naše delovne organizacije meseca februarja sovpadalo z obravnavo in sprejemanjem gospodarskega načrta za leto 1981.

Predsednik poslovodnega odbora
DUŠAN BURNIK, dipl. ing.

Štore 1916. leta

Objavljamo posnetek — razglednico Štor iz leta 1916. Izdajo in založbo je zagotovil Filip Lokošek. Posnetek je bil opravljen verjetno v spomladanskem obdobju, saj je sadno drevje, ki ga je bilo takrat v okolici v izobilju, v polnem razcvetu. Razglednica je barvna. Če pred 65 leti so v Štorah imeli razglednico svojega kraja, s katero so lahko pošiljali prijateljem in znancem pozdrave in sporočila. Kaj pa danes?

Razglednico nam je za objavo vljudno odstopila g. Mekinda. Verjetno je v slikovnih zbirkah Štorovčanov še veliko starih fotografij Štor, železarnice, delavcev pri delu ali družabnih in društvenih srečanj in shodov.

Vse tiste, ki takšne fotografije imate, vljudno prosimo, da nam jih odstopite za objavo. Vrnili vam jih bomo nepoškodovane takoj po objavi. Povejte tudi znancem in prijateljem. Za vaše sodelovanje se vam zahvalujemo.

Kako smo delali

SKUPNA PROIZVODNJA

Proizvedena skupna količina proizvodov na nivoju DO je decembra znašala 28.538 ton:

— v primerjavi z operativnim planom je bila višja za 1.069 ton oziroma za 3,9%,

— v primerjavi z 1/12 letnega plana je bila višja za 499 ton oziroma za 1,8%,

— v primerjavi z dinamičnim planom pa je bila višja za 991 ton oziroma za 3,6%.

ELEKTROPLAVŽ

Proizvodnja grodlja je bila višja od predvidevanj v operativnem, dinamičnem planu in 1/12 letnega plana. Tako je bila v primerjavi z operativnim planom višja za 2 tona oziroma za 0,3%, v primerjavi z dinamičnim planom za 262 ton oziroma za 6,8% in v primerjavi z 1/12 letnega plana za 476 ton oziroma za 13,1%.

Proizvajal se je samo specialni grodelj za nodulacijo na osnovi uvožene rude iz Brazilije.

JEKLARNA

Skupna proizvodnja gredic, ki je bila planirana v višini 9.400 ton, je znašala 9.831 ton, kar je za 4,6% več od količine, predvidene v operativnem planu. V primerjavi z dinamičnim planom je bila proizvodnja nižja za 54 ton oziroma za 0,5%, v primerjavi z 1/12 letnega plana pa je bila nižja za 584 ton oziroma za 5,6%. Težave so imeli zaradi slabe vzdržnosti sten peči I in s pogostimi okvarami regulacije EOP 2. Kvaliteta starega železa je bila še vedno slaba.

VALJARNA I

Operativni plan, ki je bil postavljen v višini 1.980 ton, je bil presežen za 216 ton, tako da je znašala skupna proizvodnja valjanih izdelkov 2.196 ton. Od 1/12 letnega plana je bila proizvodnja nižja za 221 ton oziroma za 9,1 odstotka, od dinamičnega plana pa za 4 tone oziroma za 0,2%.

Rezultati poslovanja so bili ugodni zaradi ponovnega zagona koračne peči.

VALJARNA II

Operativni plan je bil postavljen v višini 8.610 ton, proizvedli pa so za 326 ton oziroma za 3,8% valjanih izdelkov več. Presežena sta bila tudi 1/12 letnega plana in dinamični plan. 1/12 letnega plana, ki je bila postavljena v višini 8.333 ton, je bila presežena za 603 ton oziroma za 7,2%; dinamični plan, ki je bil postavljen v višini 8.330 ton, pa je bil presežen 606 ton oziroma za 7,3 odstotka.

JEKLOVLEK

V mesecu decembru je bila dosežena skupna proizvodnja hladno predelanih valjanih profilov v višini 853 ton, kar je za 6,6% več od planirane količine v operativnem planu. Proizvodnja brušenih profilov je bila predvidena v višini 428 ton, realizirana pa v višini 455 ton. Proizvodnja vlečenih profilov je bila planirana v višini 372 ton, realizirana pa v višini 398 ton.

LIVARNA I

Skupna dosežena proizvodnja je znašala 2.001 ton, kar je za 29 ton oziroma za 1,5% več od predvidevanj v operativnem planu. Proizvodnja je bila višja tudi v primerjavi z 1/12 letnega plana in dinamičnim planom, in sicer za 152 ton oziroma za 8,2% od 1/12 letnega plana ter za 84 ton oziroma za 4,4% od dinamičnega plana.

LIVARNA II

Dosežena je bila proizvodnja 609 ton, kar je za 2 tona oziroma za 0,3% več od planirane količine v operativnem planu. 1/12 letnega plana in dinamični plan nista bila dosežena; prva je bila realizirana 96,1%, drugi pa 98,2 odstotno.

Normalno delo je oviralo pomanjkanje delavcev v adjustaži ter neredna dobava surovin.

OBDELOVALNICA VALJEV

Proizvedeno je bilo 259 ton obdelanih valjev, kar je za 54 ton oziroma za 17,3% manj, kot je bilo predvideno v operativnem planu. Proizvodnja je bila tudi za 44 ton nižja od planirane količine v 1/12 letnega plana in v dinamičnem planu za 53 ton. Vzroka za nedoseganje plana sta bila: odsotnost delavcev zaradi izrabljanja dopustov in odstopanje v asortimentu.

OBDELOVALNICA LITINE

Proizvodnja obdelane litine je znašala 74 ton in je bila za 2 tona oziroma za 2,8% višja od operativnega in dinamičnega plana ter za 3 tone oziroma za 4,2% višja od 1/12 letnega plana. Tudi tu so se srečevali s problemom zaradi izrabljanja letnih dopustov.

TOVARNA TRAKTORJEV

Izdelanih je bilo 453 komadov traktorjev od planiranih 500; za domači trg so jih proizvedli 312, za tujega pa 141 komadov, kar predstavlja 90,6% realizacijo operativnega, dinamičnega in 1/12 letnega plana.

Težave zaradi neredne oskrbe z materialom s strani DMB Beograd so se še vedno nadaljevale, prišlo pa je tudi do dvodnevnega izpada proizvodnje zaradi nepravčasne dobave materiala iz Italije.

ZAPOSLENI

Število zaposlenih v decembru je znašalo 3.460, medtem ko jih je letni plan predvideval 3.488. Z upoštevanjem nadur in pogodbenega dela je znašalo skupno število zaposlenih 3.612, kar predstavlja 100,3% realizacijo letnega plana.

PRODUKTIVNOST

Na nivoju DO je bila produktivnost za 4,2% višja od predvidene v letnem planu. Najvišjo produktivnost so dosegli v TOZD elektroplavž ($i = 113,7$), najnižjo pa v TOZD valjarne I ($i = 82,2$).

35 let plodnega dela

V soboto, dne 17. januarja, ob 17. uri je bil v Kulturnem domu nadvse svečan 35. letni občni zbor Industrijskega gasilskega društva Zelezarne Štore, katerega so razen članov, članic ter mlajše generacije v gasilskem društvu v uniformah prisostvovali še predstavniki družbeno-političnega življenja v Zelezarni in krajevni skupnosti Štore, predstavniki občinskih gasilskih zvez Celje, Šmarje pri Jelšah, Slovenske konjice in drugi. Na občnem zboru je bil tudi častni predsednik društva, predstavniki gasilskih društev iz Zelezarn Jesenice in Ravne, Verige iz Lesc ter gostje iz sosednjih društev.

predsednik društva, tov. Mežek Franc, obujal spomine na težke začetke v delovanju društva in tudi na uspehe.

Pred občnim zborom je bil krajši koncert pihalnega orkestra Zelezarne Štore in recital učencev osnovne šole Štore.

Društvo je podelilo najzaslužnejšim dolgoletnim članom plakete in pismena priznanja, organizacijam in posameznikom izven društva pa pismene zahvale za pomoč in sodelovanje pri delu društva.

Podpredsednik občinske gasilske zveze, tov. Dimec Franc, je izročil tov. Antonu Mackovšku, inž. Slavku Plevniku in Jakobu Re-

Srečanje gasilcev Slovenskih železarn v Štorah

skih napravah,

— spremstvo pri varenju itd.

— skupaj 476.

Brez dvoma je sodelovanje gasilske organizacije s TOZD prispevalo k temu, da je bilo zastojev v proizvodnji in povzročene škode čimmanj. Opisano stanje bi moralo biti v opozorilo vsem odgovornim dejavnikom v TOZD, saj je treba na področju preventivne dejavnosti storiti mnogo več, kajti pri dosedanjih primerih je šlo velikokrat za srečno naključje, da ni prišlo do večjih katastrof.

Kljub temu, da so vsi, poklicni in prostovoljni gasilci, kakor tudi delavci sami, aktivno sodelovali pri odstranjevanju posledic ob začetnih požarih in drugih akcijah, pa se je našlo še dovolj časa za ostale dejavnosti. Znano je, da je bilo leto 1980 leto tekmovanj, na katerih smo dosegli zavidljive uspehe. Naše članstvo se je udeležilo naslednjih tekmovanj:

1. Občinsko tekmovanje:

Članice — 1. mesto, plonirke — 1. mesto, mladinke — 1. mesto, pionirji A — 3. mesto mladinci — 2. mesto, člani do 30 let — 2. mesto, člani nad 30 let — 3. mesto, gasilska enota CZ — 5. mesto.

2. Republiško tekmovanje:

Članice — 1. mesto, pionirji A — 1. mesto, mladinke — 6. mesto.

3. Tekmovanje za pokal POHORSKEGA BATALJONA, so se udeležili po ena desetina članov in članic.

4. Največji uspeh v letu 1980 in lahko rečemo, da v 35-letnem delovanju našega društva, pa so dosegli pionirji na Zveznem tekmovanju na Tjentištu, kjer so postali zvezni prvaki.

Poleg teh tekmovanj je naše članstvo sodelovalo pri raznih prireditvah, kot je ob 100-letnici gasilskega društva Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah in v Vojniku, na vaji ob DNEVU GASILCA v Celju, v nočni vaji ob TEDNU POŽARNE VARNOSTI v Celju, mladina pri izvedbi kulturnega programa za DAN BORCA na Svetini, izvedeno je bilo taborjenje v Mozirju, sodelovanje pionirjev na srečanju v Krapini itd.

Z našo aktivnostjo bomo morali nadaljevati tudi v bodoče in sicer na področju izobraževanja članstva, pri nabavi sodobne tehnične opreme, posvetiti bo treba skrb preventivni dejavnosti v delovni organizaciji in krajevni skupnosti, izdelati operativne načrte in druge akte iz tega področja itd. Tu so že obveznosti v okviru splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, kamor spada predvsem zvezna vaja v Celju ter sodelovanje z ostalimi gasilskimi organizacijami.

Slavnostni občni zbor je končan, ostale pa so naloge in obveznosti iz programa gasilskih organizacij in društva samega, katere bo potrebno reševati v bodoče, kajti le tako bodo štorski gasilci obdržali ugled, ki ga uživajo ne le v Štorah, temveč tudi v Jugoslaviji!

Delovno predsedstvo

Isti dan dopoldne ob 13. uri se je v gasilskem domu v Štorah začelo strokovno srečanje odgovornih za požarno varstvo v delovni organizaciji Slovenskih železarn. Tega srečanja so se udeležili predstavniki iz Zelezarn Jesenice, Ravne in Štore ter Verige iz Lesc kot gostje pa tudi iz METKE Celje. Na tem srečanju so poslušali dobro pripravljeno predavanje obratovodje energetskega obrata tov. Jazbinška o uporabi in nevarnosti plina kot gorivo za metalurške in druge agregate. Po tem je bila razprava o organizaciji in učinkovitosti služb za varstvo pred požari in odnos do požarnega varstva v del. organizacijah in TOZD. Udeleženci so obžalovali, da se tega srečanja niso udeležili tudi ostali, posebno predelovalci, vključeni v SOZD Slov. železarn. Hkrati so izražali zadovoljstvo nad organizacijo srečanja ter se dogovorili, da se taka srečanja nadaljujejo in na njih naj se še bolj izmenjujejo izkušnje na področju reševanja problemov požarnega varstva. Koordinacijsko telo naj pripravi program ter določi čas in kraj naslednjega srečanja.

Udeleženci srečanja so si z zanimanjem ogledali naše plinsko energetske naprave, potem pa prisostvovali občnemu zboru.

Na občnem zboru sta opisala 35. letno razvojno pot in delovanje gasilskega društva v Zelezarni Štore predsednik društva dipl. ing. Plevnik Slavko in poveljnik društva, tov. Krumpak Stefan, medtem ko je častni

zarju občinska priznanja I. stopnje, tov. Viliju Hriberniku, Hedviki Nušev, Agici Meze, Juriju Žerdomerju in Rihardu Koku občinska priznanja II. stopnje. Podelil je še osem značk za 30-letno članstvo, šest značk za 20-letno in tri značke za 10-letno članstvo.

Iz gradiva na občinskem zboru se da razbrati, da je bilo v letu 1980 v Zel. Štore 148 začetnih požarov, ki so (razen štirih primerov) bili brez posledic. Bile so še štiri eksplozije v livarnah, jeklarni in na elektroplavžu.

Največ vžigov je nastalo, kot že omenjeno, zaradi nereda v okolici metalurških peči, pomanjklivega vzdrževanja mazalnih sistemov, pri čemer steče precejšnja količina tekočih maziv; sledi neprevidnost pri varenju, rezanju, brušenju itd. Največ požarov je nastalo v valjarni II, jeklarni in obeh livarnah. Največ intervencij, to je 548, pa je bilo zaradi črpanja vode, ki je v lanskem letu izredno ogrožala posamezne obrate. Pri tem gre deloma za obilno deževje; številni pa so primeri, ko vodstva posameznih obratov ne namestijo stabilne vodne črpalke na tista mesta, kamor voda stalno doteka. Vse preveč se zanašajo na gasilce, ki so zaradi takih intervencij večkrat primorani opustiti planirane preventivne obhode in preglede gasilnih aparatov ter avtomatskih naprav za gašenje. Med nadaljnje intervencije spadajo:

— kontrola plinskih instalacij,
— spremstvo pri delu na plin-

Visoko priznanje

Radio Beograd ter listi Praktična žena, Prosvetni pregled in Galaksija vodijo pod pokroviteljstvom kulturno-prosvetne skupnosti Srbije vsako leto akcijo z naslovom »najljubši učitelj«. Ta akcija zajema vse šole v državi, simbolično priznanje pa podeljujejo v prvih januarjskih dneh. Nas Štorjane je prijetno presenetila vest, da je bila letos izbrana za »najljubšo učiteljico«, med drugimi tudi pomočnica ravnatelja Osnovne šole Štore, tovarišica Veronika Kurnik. Ni pa nas vest začudila, saj, če si kateri učitelj zasluži ta častni naziv, si ga resnično ona.

Pedagog, ki nima težav z disciplino učencev, ki pravi, da je vsak otrok dober in ki ustvarja vzdušje zaupanja z otrokom-učencem, je vsekakor dober pedagog. Vemo, da imajo tudi učenci štorske osnovne šole svojo tovarišico Kurnikovo zelo radi. Kaj bi je tudi ne imeli, saj je ona povsod, kjer interesno delujejo mladi.

Aktivna je v občinskem organu, organih krajevne skupnosti, društvih, in vse to celih dvaindvajset let.

Na srečanju ob slovesnosti v čast pionirjev-gasilcev mi je tovarišica Kurnikova v pogovoru dejala, da poznava vse učence od 1. do 8. razreda po imenu, pa ji tega nisem verjel. Potem so mi drugi potrdili, da je res, kar pravi priljubljena učiteljica matematike in fizike. To je vendar čudovito. Prava ta zadnja beseda, beseda ČUDOVITO, najbolj pravično označuje vse delo pa tudi okolje, ki ga s svojim nastopom bogati in plemeniti učiteljica Veronika Kurnikova.

Zahvaljujemo se ji in ji iz srca čestitamo!

Jok

Zdravstveno varstvo in humanizacija dela

V mesecu decembru preteklega leta je na pobudo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za zdravstveno varstvo in socialno politiko potekal v Domu železarjev na Teharjah razgovor na temo: »Zdravstveno varstvo in humanizacija dela«.

Pri tem razgovoru so poleg predstavnikov naše delovne organizacije sodelovali še predstavniki SIS občine Celje, občinskega sindikata, krajevne skupnosti in kot že omenjeno, predstavniki republiškega organa. Namen razgovora je bil prikaz stanja in dosežkov na tem področju v naši DO.

Iz tega razgovora povzemamo nekatere referate, ki so jih imeli naši delavci. Ugotovitve so zanimive.

1. ZDRAVSTVENO VARSTVO DELAVCEV

Rezultati prizadevanj železarjev v Štorah, da bi imeli dobro zdravstveno službo, so se pojavili v trenutku, ko smo ugotovili, da je za to potrebno samoupravno sporazumevanje, skupni napor za doseg jasno definiranih ciljev, v trenutku, ko je splošna družbena klima dozorela v tej smeri in ko so različni faktorji v DO, v zdravstvu in SIS doumeli, da lahko zdravstvena služba pomembno vpliva na produktivnost delovnih organizacij gospodarske proizvodnje. Od tega trenutka dalje od začrtane poti ni bilo več odstopanj: zgradili smo zdravstveno postajo, jo v dokajšnji meri opremili, rešili večji del kadrovskega problema, zdravstvo se je samoupravno organiziralo v TO, medsebojne obveznosti pa smo definirali v samoupravnem sporazumu.

S prehojeno potjo in sedanjim stanjem smo sicer lahko zadovoljni, saj smo v kratkem času mnogo storili, vendar so naše oči že uprte v prihodnost. Do vidnih rezultatov bo v kratkem času težko priti; saj bo narava dela usmerjena dolgoročno, pa tudi številni problemi stoje pred nami.

Kot prvi problem navajam težave znotraj klasičnega, dokaj okorelega zdravstva, ki kljub jasnim družbenim tendencam še ne more dojeti pomena aktivnega zdravstvenega varstva delavcev in vodilne funkcije medicine dela v tej dejavnosti, na potek dogodkov in razvoja te službe pa lahko pomembno vpliva. Določeni zavorni moment predstavlja tudi dejstvo, da se aktivno zdravstveno varstvo določenih skupin bistveno hitreje razvija kot ostalih, pri tem pa tretjina slovenskih delavcev nima organiziranega nikakršnega aktivnega zdravstvenega varstva.

Drugi problem je v tem, da naša industrija še ni dojela pomembnosti izdelovanja aparatur za merjenje ekoloških in psihofizioloških parametrov na delovnem mestu. Brez analize in zdravstvene ocene delovnih mest tudi ni humanizacije dela v organiziranem smislu. Uvoza ni oz. je namenjen zdravljenju bolni posameznika in aparaturo, ki potrjujejo že postavljeno diagnozo. Dejstvo, da nam še mnogo stvari manjka, tako naših kot iz uvoza, kljub razpoložljivim dinarskim sredstvom, bi bilo treba širše osvetliti.

Problemov, ki bi nam ob usklajeni akciji in premajhni zavzetosti lahko delali težave, je še več, vendar zremo v prihodnost optimistično. Aktivno se vključujemo v projekt SOZD Slovenskih železarn, ki bi naj

tako ali drugače povezal vse faktorje, ki odgovarjajo za zdravstveno varstvo delavcev v železarstvu. Poleg tega tečejo pogodbeni odnosi za izdelavo posameznih negativnih kazalcev zdravja, v permanentni obliki za analizo odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in nege. Pri urejanju naših medsebojnih obveznosti bo nujno kmalu vnesti našo aktivnost v prihodnje na področju iskanja ergonomskih rešitev na delovnih mestih, sodelovanje pri projektiranju novih hal, obratov in na drugih toriških široke palete, ki jo skriva v sebi izraz »humanizacija dela«.

Posredujem še nekaj podatkov o delu naše ZP v letošnjem letu:

V okviru zdravstvenega varstva odraslih je Zdravstvena postaja Štore v prvih enajstih mesecih opravila skupaj 23.190 kurativnih pregledov, od tega je bilo 7.603 prvih in 15.587 ponovnih pregledov. V tem številu niso všteti pregledi predšolskih in šolskih otrok.

Bolniški stalež zaradi bolezni poškodb in nege je bil v 1979. letu 6,0 %, v prvih devetih mesecih 1980. leta pa 5,5 %. Podrobnejša analiza staleža je bila opravljena v letu 1978, enako analizo predvidevamo tudi za leto 1980, vključno s primerjavo za leto 1978. Z delovno organizacijo Železarne Štore je dogovorjeno, da bodo takšne vsakoletne analize naše stalno delo v sodelovanju z njihovim AOP oddelkom.

2. SOCIALNA PROBLEMATIKA

Še več pozornosti bo potrebno posvečati preventivi. Kurativa je že z zakoni zagotovljena in urejena. Poleg rednih obveznih sistematskih pregledov, kjer so z zakonom določena delovna mesta in časovno določeni pregledi, pri nas že ves čas opravljamo sistematske preglede, kar bo verjetno razvidno iz poročila o varstvu pri delu.

Poleg sistematskih pregledov pa organiziramo še razne preventivne preglede, ki jih sistematski pregledi ne zajemajo (ginekološki, urološki, kardiološki ipd.). Naša želja je, da se pravočasno odkrijejo začetki bolezni, ker se zavedamo, da je zdravljenje lažje in hitrejše.

Poleg pregledov pošiljamo določeno število delavcev v zdravilišča, s katerimi sklenemo pogodbo. Na zdravljenje so poslani tisti, ki jih določi zdravnik naše zdravstvene postaje na osnovi izvidov oziroma zdravstvene dokumentacije. Letos je to ugodnost koristilo 112 delavcev.

Približno 50—70 smo jih poslali prejšnji dve leti na preventivno-zdravstveno letovanje v Poreč, letošnje leto pa na Rab.

Skupina je bila sestavljena iz dolgoletnih članov naše delovne organizacije, ki so že zdravstveno prizadeti ali izčrpani.

Najmanj lahko naredimo na področju alkoholizma, čeprav imamo od te zasvojenosti ogroženih in že močno obolelih precejšnje število delavcev. Konkretne števila ne moremo navajati, ker zdravniki izredno malokdaj napišejo kot glavno diagnozo »alkoholizem«, čeprav navajajo, da je prav alkoholizem povzročitelj raznih (težjih) obolenj. Alkoholizem je pri nas pogosto tudi povzročitelj delne ali stalne invalidnosti.

V železarni je še vedno visoko število invalidnih oseb, čeprav lahko rečemo, da je polovica TOZD novih in so, oziroma naj bi bili, boljši delovni pogoji.

Povprečna starost invalidov se giblje med 38. in 45. leti. Trenutno je zaposlenih 271, od tega 217 — III. kategorije, 27 — II. kategorije in 27 z oceno telesne okvare. Od tega števila je 27 invalidov zaradi nesreč na delu, ostalih je bila ocenjena invalidnost zaradi obolenosti (najpogosteje je obolenost okostja in krvnega obtoka), nezgod doma in v prometu.

Največ invalidov imajo v livarni II (21), čeprav je zaposlenih še več (25) v TOZD transport, kamor so bili premeščeni iz drugih TOZD in se rehabilitirali za transportne odprenike in tehtalce. Reševanje invalidnih oseb se težko izvaja, ne samo zaradi težkih delovnih pogojev, temveč tudi, ker v redkih primerih lahko izvajamo premestitve iz TOZD v TOZD, ker ima vsaka precej svojih.

Nekaj primerov je takih, ko pacienti želijo izsiliti invalidsko upokožitev, zato odklanjajo vsako delo in jih je enostavno nemogoče reševati.

Opazimo lahko, da se ni bistveno dvignila številka zaposlenih invalidov; to pa predvsem zato, ker je bilo letos upokoženih 19 invalidov II. in III. kategorije.

Na invalidskih komisijah redno sodelujemo. V kolikor se da, izpolnjujemo njihove zahteve, komisija pa skuša razumeti naše težave, zato lahko ocenjujemo

sodelovanje s komisijo kot pozitivno.

V letošnjem letu je že 67 upokojenih, od tega 38 redno in 29 invalidsko. Pri rednih upokožitvah bistveno hitreje izpolnijo pogoje delavci, ki opravljajo dela, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem (beneficirana). Je 965 takih delavcev, ki opravljajo dela in naloge, ki so beneficirana, ali 92 delovnih mest.

Kljub sprejetju STATUTARNEGA SKLEPA, ki ga je sprejela Zdravstvena skupnost Celje, izvleček vsebine smo objavili v našem »Informativju« v slovenščini in srbohrvaščini, s tem smo seznanili vsakega delavca o pravicah in dolžnostih; vsi zaposleni v naši delovni organizaciji so sprejeli Pravilnik o bolniškem redu in kontroli delavcev v bolniškem staležu, seznanjeni so s samoupravnim sporazumom v zvezi z bolniško med republikami in AP — kljub vsemu temu še vedno prihaja do nesporazumov, izsiljevanja bolniškega staleža za nazaj, pri tem gre običajno za vedno ene in iste delavce. Kontrolorja bolnikov pošiljajo naši zdravniki, pogosto pa izražajo to zahtevo iz TOZD, kjer najbolj poznajo človeka. Naši delavci so ugotovili, kateri dan jih obiskuje kontrolor in ni več takega učinka. Dogovoriti se bomo morali za »izredne« kontrole.

Prek leta je bilo 22 žensk v porodniškem staležu in v zvezi s tem ni posebnih problemov, ker skušamo ustreči željam mater.

Prehrana je pri nas zadovoljivo rešena, saj imamo urejene štiri jedilnice (tri v Štorah II in eno v Štorah I) ter svojo kuhinjo. Na jedilniku so dnevno tri različne vrste jedil. Kljub temu bo potrebno razmišljati o dietni prehrani, ker izbira vedno ne ustreza predvsem tistim, ki imajo predpisano dieto za dalj časa.

Iz podatkov o osebnih dohodkih v mesecu oktobru 1980 lahko ugotovimo, da je imelo v naši DO:

- pod 4.430 din 7 delavcev
- pod 5.000 din 18 delavcev
- pod 6.000 din 110 delavcev

V teh številkah so zajeti tudi tisti, ki so bolni in na porodniškem dopustu.

Če pa te odštejemo, ugotovimo naslednje:

- 45 čistilk je prejelo 5.104,00 din
  - 4 kurirke 5.193,00 din
  - 4 pomoč. v kuhinji 5.398,85 din
  - 5 v TT 5.454,50 din
  - 1 v transportu 5.002,10 din
- Med navedeno skupino je nekaj samohranilk.

V krajevni skupnosti Štore imamo vrtec, ki ga obiskuje 126 otrok, ter jasli — s 15 dojenčki. Pretežno so iz Štor in njene bližnje okolice, nekaj pa jih tudi vozijo iz Celja, Sentjurja, Grobelnega itd.

Trenutno je premalo mest, predvsem v jaslih, kar je verjetno vzrok v tem, da je bila pred kratkim vseljiva stolpnica, kamor so se vselile predvsem mlade družine.

V srednjeročnem planu je dograditev jasli izpadla, čeprav se trenutno izraža velika potreba vsaj po enem oddelku jasli.

OBRAVNAVANE INOVACIJE

Komisija za gospodarjenje TOZD Valjarna II je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Za predlog tov. Petra Kramerja iz TOZD vzdrževanje, št. 364 — »Dopolnitev naprave za izmetavanje gredic pri brusilnih strojih«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 54.544,34 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

2. Predlog tov. Zvoneta Urbančaka iz TOZD valjarna II, št. 577 — »Podaljšanje proge iz hale BC v CD«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

3. Predlog tov. Ferda Halerja iz TOZD valjarna II in Ivana Cretnika iz DS PP, št. 566 — »Hladno kalibriranje profilov v valjarni II«, se sprejme. Avtorjema pripadajo tri posebna nadomestila in faktor ustvaritvene sposobnosti 1 a. Prvo je bilo obračunano na osnovi prihranka 1.154.975,39 din.

4. Za predlog tov. Antona Novčana iz TOZD vzdrževanje, št. 85 — »Izpopolnitev krmilnih in kopirnih stikal«, se odobri izplačilo tretjega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 282.418,47 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 b.

5. Za predlog tov. Mirka Gajška iz TOZD valjarna II, št. 368 — »Sprememba izdelave šob grelecov na koračnih pečeh v valjarni II«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 115.982,52 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

6. Za predlog tov. Mirka Gajška iz TOZD valjarna II, št. 369 — »Odstranitev stebričkov med gorilci koračne peči v valjarni II«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 463.930,08 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 a.

7. Za predlog tov. Ferda Halerja iz TOZD valjarna II in Edvarda Hitija, št. 321 — »Hidravlične podpore zgornjih valjev na progi Ø 550 mm«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 242.835,38 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3 b.

8. Predlog tov. Antona Šumeja iz TOZD vzdrževanje, št. 580 — »Predelava odmičnega mehanizma«, se sprejme. Avtorju pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 3 b. Prvo je bilo obračunano na osnovi prihranka 101.045,82 din.

9. Predlog tov. Ferda Halerja in Ivana Drogenika iz TOZD valjarna II, št. 568 — »Razrez okroglih profilov na 400-tonskih škarjah«, se sprejme. Avtorjema pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 1 a. Prvo je bilo obračunano na osnovi prihranka 1.194.363,10 din.

10. Za predlog tov. Ivana Hrastrnika in Draga Pertinača iz TOZD vzdrževanje, št. 365 — »Snemalna naprava SHP«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi prihranka 37.639,84 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3 b.

11. Predlog tov. Ferda Halerja iz TOZD valjarna II in Franca Selčana iz TOZD KK, št. 565 — »Priprava valjanih profilov v konti žarilni peči z zaščitno atmosfero«, se sprejme. Izračun prihranka bo opravljen po enem letu uporabe predloga.

12. Predlog tov. Bogdana Gajška iz TOZD vzdrževanje, št. 525 — »Sprememba kabske vleke na CM«, se sprejme. Avtorju pripadajo tri posebna nadomestila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 3 a. Izračun bo opravljen po enem letu uporabe predloga.

Komisija za gospodarjenje TOZD MO je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. Bogomirja Slaparja in Bojana Hermana iz TOZD energetika, št. 544 — »Pritrditev kablov na stružnicah Waldrich«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno nadomestilo.

Strelci SD KOVINAR Štore so se nedavno zbrali na svojem rednem občnem zboru v svojih društvenih prostorih. Od 56 članov se je občnega zbora udeležilo nad 30 članov, ki so pregledali in ocenili svoje delo. Po začetnem pozdravu so izvolili delovno predsedstvo in začeli z delom.

Predsednik in orožar sta podala izčrpno poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je bila dejavnost v preteklem mandatnem obdobju precej razgibana. Članska in mladinska ekipa je sodelovala na vseh tekmovanjih, ki jih predpisuje SZS. Z zračnim orožjem so člani v občinski ligi dosegli drugo mesto, mladinci pa prvo. Posamezniki, kot so Ivan Kočevar, Vili Dečman, Friderik Rezar, uveljavljajo svoje strelske sposobnosti tudi v republiškem merilu z vidnimi rezultati. Enake rezultate dosegajo tudi mladi strelci: Branko Malec, Bojan Petek in Jože Česnik. Kot ekipa so absolutno občinski prvaki, med prvimi v republiki, na državnih prvenstvih pa kot posamezniki posegajo po vidnih mestih. Podobne rezultate dosegajo tudi z ostalim orožjem. Tako se tradicija dobrih strelcev v Štorah nadaljuje. V razpravi, ki je sledila, je bilo ugotovljeno, da se pogreša zadovoljiva povezanost in zainteresiranost med OŠ, ŠKIMC in strelsko družino. Družini je nujno potreben podmladek, saj vemo, da je za dobrega strelca potrebno mnogo vadbe in časa tudi po več let. Konkurenca in norme za nadaljnjo uvrstitev na republiška prvenstva so precej visoka. Podmladek je nujno potreben, da bo nekoč še naprej dostojno zastopal naš delovni kolektiv. Sicer se aktivnost družine vklaplja z rekreacijo v spretnosti rokovanja s strelskim orožjem. To se nanaša predvsem na zračno in MK puško. Takih in podobnih tekmovanj se je v pre-

teklem letu udeležilo preko 500 članov naše delovne organizacije. Tudi na občinskih sindikalnih tekmovanjih Slovenskih železarn, naši strelci (ekipa in posamezniki) segajo po najvišjih mestih, saj so članice Lidija Kavka, Anica Ambrož, Katja Ivačić, Marjetka Kumperger že vrsto

2. Za predlog tov. Jožeta Habota iz TOZD MO, št. 208 — »Sprememba gretja valjev pred nasajanjem labirintnih obročev«, se odobri izplačilo tretjega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 28.194,01 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

3. Za predlog tov. Ivana Judeža iz TOZD livarna II, št. 371 — »Ločevanje brusa od temeljne plošče«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 22.780,25 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

4. Za predlog tov. Alojza Šramla iz TOZD MO, št. 157 — »Sprememba načina upravljanja žerjava«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 304.445,67 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

5. Za predlog tov. Mirka Kolarja iz TOZD MO, št. 495 — »Dvojna zvezda za struženje«, se odobri izplačilo prvega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 56.086,25

din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

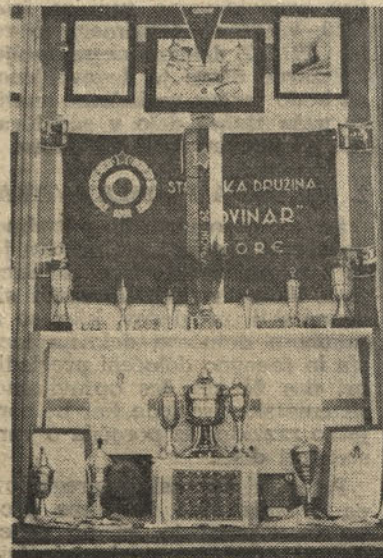
6. Za predlog tov. Mirka Kolarja, Franca Freceta, Jožeta Ocvirka iz TOZD MO, št. 496 — »Vrtanje pest kolesa TT«, se odobri izplačilo prvega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 48.700 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 b.

7. Za predlog tov. Franca Freceta iz TOZD MO in Ivana Domanjka iz DS PP, št. 497 — »Vrtanje križev na večvretenskem vrtnem stroju«, se odobri izplačilo prvega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 47.191,90 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 a.

8. Predlog tov. Marjana Mackoška, Vlada Mlakarja, Mihaela Kristana, Rajka Gorška in Ivana Domanjka iz DS PP ter Jožeta Ocvirka in Leopolda Povaleja iz TOZD MO, št. 536 — »Kasetno orodje za CNC stružnico THG 125«, se sprejme. Avtorjem pripada pavšalno nadomestilo.

Služba za inovacije

STRELCI SO ZBOROVALI

Del priznanj v vitrini strelcev (arhiv)

let nepremagljive. Med zaključne sklepe občnega zbora spada med najvažnejše tudi ta, da je treba krepiti aktivnost in sodelovanje v KS in DO Železarne za čim boljše sodelovanje in uspehe pri usposabljanju krajanov pri DS in SLO. Ugoditi se mora vsem TOZD pri njihovi zahtevi po usposabljanju na strelskih objektih v Štorah. Uskladiti je treba njihove želje in nuditi vso ustrezno strokovno pomoč v ustreznem kadru in orožju.

Ob zaključku se člani občnega zbora iskreno zahvaljujejo konferenci OOS Železarne za vsakoletno denarno pomoč v obliki dotacije, brez katere si družina ne bi mogla nabavljati prepotrebniš športnih rekvizitov, predvsem orožja. Porok za nadaljnje uspešno delo so novoizvoljeni člani organov družine: Vinko Bule, Pavel Štefančič in drugi.

Se važno opozorilo vsem krajanom in članom delovne organizacije, OŠ in ŠKIMC

Zračno strelšče v Štorah je odprto in dostopno vsakomur, brez vsakršnih obveznosti, vsak TOREK v tednu od 15. do 18. ure. Na razpolago so zračne puške vseh vrst in vaditelji. V tem času se lahko posamezni TOZD prijavljajo za medsebojna srečanja.

Vsem strelski pozdrav »MUŠ«!

Boris Malec

Na vseh večjih železniških postajah od Jesenic do Zidanega mosta so se 25. januarja 1941 zbrali demonstranti in nasprotovali ustanavljanju koncentracijskih taborišč. Prav takrat je namreč peljal vlak okoli 300 slovenskih delavcev, kmetov in izobražencev v novo koncentracijsko taborišče, ki ga je vladna Cvetkovića in Mačka pripravila za antifašiste in komuniste v Ivanjici v Medjimurju.

Veliki italijanski skladatelj Giuseppe Verdi, čigar ustvarjanje obsega celotno obdobje v glasbeni zgodovini in se končuje pri operah Othello in Falstaff, v katerih je skladatelj v visoki starosti še enkrat pokazal vso veličino svoje neugnane domiselnosti, izvirnosti in vsebinske redkosti, je umrl 26. januarja 1901 v visoki starosti 88 let.

ŠPORT

Tek na smučeh

NA TRNOVSKEM MARATONU PREKO 3.500 tekačev

Na malem maratonu je zmagal Lapajne (15 km), naš Drago Bobnič na odličnem 54. mestu.

Črni vrh nad Idrijo, 28. dec. 1980: Na belih poljanah pred hotelom Bor na Črnem vrhu nad Idrijo je potekal 6. trnovski maraton, ki bi moral biti lani februarja, a je bil zaradi neugodnih snežnih razmer preložen na december. Udeležilo se ga je rekordno število tekmovalcev, kar znova dokazuje, da postaja smučarski tek pri nas eden najbolj množičnih zimskih športov. Organizatorji so ponovno dokazali, da so bile smučine enega najlepših maratonov dobro pripravljene, kar se je odražalo v zadovoljstvu vseh nastopajočih, ki so prispeli na cilj.

Na maratonu, dolgem 30 km je nastopilo preko 900 tekmovalcev, med njimi tudi član naše ekipe Franc Kavka.

Rezultati: 1. T. Djuričič 01:28,01,2. Cveto Podlogar 01:26,49,3. Maks Jelenc 01:29,21 in 491. Franc Kavka 02:32,19.

Na malem maratonu (15 km) je nastopilo preko 700 tekmovalcev, med njimi tudi pet članov naše ekipe.

Rezultati: 1. Mirko Lapajne 00:39,57,2. Tine Zupanc 00:40,19,3. Bojan Munih 00:40,51 in naši 54. Drago Bobnič 00:54,33, 91. Franc Zupanc 00:59,09, 169. Rafko Zupanc 01:05,18 216. M. Kavka 01:08,27 in 293. Branko Vrtovec 01:13,48 itd.

PO POTEH POHORSKIH PARTIZANOV

Osankarica, 4. januar 1981 — Na 4. množičnem smučarskem teku »Po poteh pohorskih partizanov« je sodelovalo preko 150 tekmovalcev. Na odlično pripravljene progi, ki je vodila od Osankarice do Klopnega Vrha in nazaj, dolgi 18 km, so počastili spomin na zadnji boj legendarnega Pohorskega bataljona.

Rezultati: 1. Šoršak (Mb) 49:54,2. Smidhojer (lov.) 50:18,4, 3. Lihteneger (ŠoS), naši pa so prispeli na cilj po sledečem zaporedju: Bobnič D., Majorec V. Zupanc R. in Vrtovec B. Žal nam prireditelji niso poslali posameznih rezultatov, zato smo prikazali uvrstitve naših po zaporedju prihoda na cilj.

TEKAČI — REKREATIVCI »PO POTEH KOKRŠKEGA ODREDA«

Na malem maratonu je zmagal Vidmar (15 km), naš Bobnič Drago zasedel odlično 52. mesto.

Duplje, 18. januar 1981 — Dupeljski smučarski maraton »Po poteh Kokrškega odreda« postaja iz leta v leto vedno bolj množično smučarsko tekmovanje v tekih.

Letošnjega šestega smučarskega tekmovanja se je udeležilo preko 2800 tekmovalcev, kar dokazuje veliko zanimanje za to prireditev. Značilnost tega tekmovanja je, da je vsa vas že nekaj tednov pred prireditvijo neutrudno sodelovala pri pripravah prog in pri ostalem delu, da bi se tekmovalci čim bolje počutili in odnesli najboljše vtise iz te prireditve.

Proga je potekala mimo spominskih obeležij iz časov NOB v znamenju obujanja spominov na

prehojeno pot in borb Kokrškega odreda.

V kategoriji malega maratona na (15 km) je nastopilo 1000 tekmovalcev, med njimi tudi štirje naši člani kolektiva.

Rezultati: 1. Marjan Vidmar 00:43,14, 2. Rudi Kolander 00:44,08, Mirko Gabor 00:46,22 in naši 54. D. Bobnič 01:03,12,82. V. Majoranc 01:10,30, 142. F. Kavka 01:17,20 in 262. M. Kavka 01:39,24.

NA VII. KOROŠKEM MARATONU PREKO 350 TEKAČEV

Na 25 km dolgi progi je zmagal T. Djuričič, naš Majoranc na odličnem 9. mestu.

Smučine VII. koroškega maratona so bile pripravljene, lepo vreme pa je nudilo sproščen užitek vsem tekmovalcem, ki so se podali na smučino. Prireditve je bila posvečena prihodu 14. divizije v te prelepe kraje na Koroškem in Krepitvi obrambne spo-

sobnosti ter obujanju spominov NOB.

Proga, dolga 25 km, je vodila ob vznožju Uršlje gore, mimo naselij Sele — Kotlje, preko Prešnikovega vrha in naselja Podkraj nazaj v Kotlje. Del 9 km dolge proge je potekal vzporedno z maratonom.

Rezultati: 9 km — Gros (Ravne) 25:27,41, 2. Šoršak (Mb) 26:32,6, 3. Vidovšič (Ravne) 31:45,40, Srečko Kranjc (Store).

Rezultati: 25 km — T. Djuričič (Bled) 1:08,41,2. Kalan (Gorje) 1:08,59, 3. Kolander (Lovrenc) 1:09,14 in naši 9. V. Majoranc 1:17,29,49 .B. Vrtovec 1:32,28, 58. F. Kavka 1:35,36, 82. M. Kavka 1:42,25 itd.

Naslednja in ena najbolj množičnih prireditev pri nas je Trnovski maraton, ki je bil 8. februarja na Črnem vrhu nad Idrijo in se ga je udeležila 7-članska ekipa našega podjetja ter tako prispevala svoj delež k čim hitrejšemu razmahu hoje in teka na smučeh.

Tretji spominski veleslalom

Mlakarjeva drča ali žljafa, kakor so jo domači poimenovali, je bila 18. 1. 1981 po enoletnem premoru zopet prizorišče tistih, ki se radi pomerijo v smučanju in tistih, ki uživajo v spretnosti le-teh. Vsi pa so prišli z namenom, da se poklonijo spominu pokojnega Jožeta, ki mu je ta zvrst športa pomenila zelo veliko. Prav ta drča je bila Jožetov vsakdanjik v zimskem času od takrat, ko je dobil prve smuči, pa vse do njegove zahrbtne bolezni. Da je bil Jože zelo priljubljen, dokazuje že dejstvo, da se je zbralo prek 80 tekmovalcev vseh kategorij ter veliko število krajanov iz bližnje in daljnje okolice. Organizacijski del tekmovanja je opravil športni aktiv La-

ška vas pod vodstvom predsednika Draga Sivka, tehnični del tekmovanja pa je prevzel TVD Partizan Štore pod vodstvom starega znanca belih poljan Tineta Vebra. Tekmovanje so s svojo prisotnostjo počastili družbenopolitični delavci Sonja Ocvirk, Ladi Kaluža in drugi.

Vse prisotne je v imenu organizatorja pozdravil Jože Kragel, tekmovalcem zaželel veliko športne sreče, gledalcem pa obilo razvedrila in športnega užitka. Vsi skupaj smo se z enominutnim molkom poklonili pokojnemu Jožetu Holcingerju. Nato so se po strmini spustili najprej najmlajši, za njimi mladinci in nato starejši. Prav v kategoriji starejših je bilo izredno veliko šte-

vilno tekmovalcev, ali drugače rečeno, nastopili so vsi najboljši v Železarni Štore in njeni okolici. Imena Lorger, Renčelj, Kavka in drugi nam dovolj zgovorno povedo, da so imeli gledalci kaj videti. Organizator se je tudi letos izredno izkazal, ne samo v pripravi terena, saj so ga pet dni pred tekmovanjem teptali vsako popoldne, pač pa so letos pripravili tudi pravcati piknik na snegu, kjer si lahko dobil po zelo zmernih cenah od toplih in hladnih napitkov do pečenih dobrot iz dobrega železarskega »tigla«. Posebnost teh dobrot je bil vsekakor kruh iz Kresnikove krušne peči, ki ga je skoraj vsak pospravil dvojno porcijo. Odlično organizacijo ni mogel omajati niti izredno slab, sipek sneg, zaradi česar je moral Tine progo skrajšati za nekaj vrat, kajti takšen sneg ni prenesel na veliki strmini zaprtih vrat. Čeprav na videz zapleteno, je vsa korekcija proge trajala le kratek čas in tekmovanje je zopet steklo naprej. Vsi, ki radi gledamo in prisostvujemo podobnim tekmovanjem, smo bili priča, kako lahko izgleda dokaj zahtevna prireditev v rokah zanesenjaških in marljivih ljudi na popolnoma amaterski osnovi. Vsem nam je naredil izreden vtis že pogled na tekmovalno progo od starta do cilja, označeno z zastavicami in vejicami. Na cilju je bilo elektronsko merjenje časa. Poleg tega se je vse skupaj odvijalo zelo tekoče.

Ko sem po tekmovanju prisostvoval podelitvi priznanj, sem lahko slišal razne želje in naloge, ki so si jih zadali marljivi aktivisti v Laški vasi. Na mestu, kjer so pripravili priložnostni zimski piknik, morajo spomladi dokončati igrišče, za katerega jim je zemljišče brezplačno odstopil Jože Šuhelj. Na tem mestu nameravajo zgraditi tudi brunarico, ki bi bila primerna prav za takšne prireditve. Vsakoletna želja se jim ob tej priložnosti vedno znova poraja v mislih: kako bi dobili primerno vlečnico, za kar obstaja veliko variant in pomisle-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ljubljenec domače publike, Holcinger Karli (foto Kragel)

Po pričakanju je prvo mesto zasedel Lorger Edo (foto Kragel)

(Nadaljevanje s 7. strani)

kov. Morda bi se bilo treba z lastnikom zemljišča — Mlakarjem — konkretno pogovoriti in uspeh ne bi izostal; še zlasti, če bi vse skupaj bilo pod pokroviteljstvom TVD Partizana Štore, kajti ne manjka marljivih zanesenjakov te športne zvrsti, ki so voljni amatersko delati in pomagati v širši krajevni skupnosti.

Za nami je tretji spominski vesleslalom, ki nam bo ostal še dolgo v spominu po odlični organizaciji. Videli smo vse najboljše železarske smučarje in prepričali smo se, da je bilo dolgoletno delo z mladimi za to zvrst športa pravilno. Pri takšnih prireditvah se običajno doseže več namenov, ki se ne merijo samo s časom. Pri tem se namreč spomnimo na tiste, ki so nam bili nekoč zelo dragi. Poleg tega je dosežen danes zelo pomemben cilj, da delovnim ljudem, ki se vsakodnevno ubadajo z različnimi težavami, omogočimo, da se nekje zberejo, se med seboj spoznajo, pokramljujejo in sprostito, kajti le tak človek bo lahko na delovnem mestu, doma ali v tovarni dal družbi tisto, kar le-ta od njega zahteva. Zato še enkrat vse priznanje športnemu aktivu Laška vas in TVD Partizan Štore.

Rezultati tekmovanja:

V kategoriji do 9 let je pri dekletih zmagala Bernarda Stojan iz Prožinske vasi, pri fantih pa Peter Štor iz Laške vasi.

V kategoriji do 15 let je pri dekletih osvojila prvo mesto Alja Krolfič iz Štor, pri fantih pa Jani Glavač iz Prožinske vasi.

V kategoriji nad 15 let je pri ženskah osvojila prvo mesto Marjeta Šuhelj, pri moških pa je po pričakovanju slavil Edo Lorgger s časom 14,56, drugi je bil Miran Renčelj (14,98), tretji Albin Drobne (15,09), četrti Vinko Kranjc (15,11), peti Stane Čater (15,12), šesti Aleš Kavka (15,15), sedmi Karli Holcinger (15,18) itd.

Pokal v trajno last je z najboljšim časom osvojil Edo Lorgger, prvi trije iz vsake kategorije pa so dobili lične medalje in diplome. Tine Sivka

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža in očeta

FRANCA PETRIČA

iz TOZD KK

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence. Posebno se zahvaljujemo kolektivni kemijskega laboratorija, vhodne kontrole, mehansko metalografskega laboratorija in sestanovalcem za izkazano pomoč, ter govnikom za ganljive besede ob odprtem grobu.

Žalujoči:

žena Mija, hči Sabina in Darja z možem

PROMETNI KROŽEK OŠ

Ni bilo prvič! Zadnje dni pred novim letom so mladi člani prometnega krožka osnovne šole Štore pritrčili na vse parkirajoče avtomobile v Štorah lepe z lastno roko narisane in napisane novoletne vizitke s čestitkami za praznik.

Res lepa gesta pionirjev osnovne šole!

Vozniki motornih vozil se članom prometnega krožka za to pozornost iskreno zahvaljujemo in jim želimo pri njihovem delu obilo učnih uspehov.

V imenu voznikov
Jože Kragelj

POVRŠNOST, POVRŠNOST!

Pri vseh neskončnih govoricah, televizijskih razpravah in simpozijih o SLOVENŠČINI V JAVNI RABI, ga nekateri lomimo po starem, uporabljajoč celo čisto neslovenske besede. Pa ima naš lepi jezik bogato zakladnico!

Delovni koledar (ne KALENDAR), ki smo ga prejeli skupaj z decembrsko plačo, ima tri napake:

Beseda KALENDAR pomeni v slovenskem jeziku KOLENDAR, 27. april so »pozabili« rdeče označiti (republiški praznik), prav tako 22. julij (dan vstaje). Morda velja »tudi zame« le čevlje sodi naj Kopitar, skromno pa mislim, da koledarček sestavljalcu ni v čast!

Jože Kragelj

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega ljubega sina, zaročenca, brata, strica FRANCA GOBCA se najlepše zahvaljujemo sosedom, ki so neobičajno pomagali v težkih trenutkih, zahvala godbi Železarne Štore, pevcem, vsem govnikom, predvsem pa mladincem iz Kompol za častno stražo in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Žalujoča mama, oče, zaročenka, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

O delu aktiva borcev Železarne Štore

V decembru je aktiv ZB NOV Železarne Štore imel letno delovno konferenco, kjer so pregledali svoje delo, sprejeli program dela za leto 1981 in izvolili novo vodstvo. Poleg članov aktiva borcev so bili navzoči tudi predstavniki krajevnih organizacij ZB NOV, konference predsedstva sindikata DS za kadre in splošne zadeve ter tisti upokojeni borci, ki so bili člani odbora aktiva.

Obširno poročilo o dosedanjem delu je podal tov. Žmahar, kot dosedanji predsednik aktiva. Orisal je uspehe aktivnosti borcev, na raznih področjih družbenega življenja.

Število zaposlenih borcev se iz leta v leto manjša. V letu 1980 jih je bilo upokojenih kar 16 borcev, razen enega vsi člani odbora. Predvsem je bilo veliko storjenega pri reševanju tistih aktualnih problemov, ki se nanašajo pri podružbljanju skrbi za socialni in zdravstveni položaj borcev in vojaških invalidov. Rečeno je bilo, da aktiv ZZB NOV Železarne Štore mora tudi v bodoče bdeti nad počutjem borcev NOV, biti tankočuten za reševanje težav posameznika. Razprava je pokazala, da borci na vseh področjih izredno aktivno spremljajo vse družbenopolitične dogodke, gospodarska gibanja in stabilizacijska prizadevanja. Posamezniki so poudarili, da mora

borčevska organizacija biti na čelu pri reševanju vseh težav. Opozorili so na napake, ki se pojavljajo v najrazličnejših sredinah, na premajhno disciplino in delovno zavest, na izvajanje kadrovske politike, problematiko nagrajevanja po delu, organizacijo dela in neizvrševanje sklepov in dogovorov. Ob vseh teh razmišljanjih so se borci predvsem zavzemali, da se vsi negativni pojavi končno začnejo odpravljati.

Ker so posledice vojne vse bolj prisotne, borci pa vedno starejši, je v programu dela poudarjena skrb, da se omogoči borcem zdravstvene preglede in njihovo zdravljenje. Vodstvo aktiva so zadolžili, da skupaj z občinsko organizacijo ter združenjem aktivov DO SRS aktivno rešuje tiste probleme borcev, ki so vezani na nov pokojninski zakon.

Poleg udeležbe na IX. srečanju borcev NOV ŠZ (katerega organizator so letos Jeseničani) načrtujejo izlet v partizanske kraje.

Izvoljen je bil 5-članski odbor aktiva Železarne Štore, za predsednika aktiva pa so izvolili tov. Jožeta Vodeba iz tozda transport, ki se je na zaključku zahvalil dosedanjim članom aktiva za uspešno delo in izrazil željo aktivnem sodelovanju vseh članov.

Žolčni kamni in možnosti njihovega zdravljenja

Ena najbolj znanih in neugodnih bolezni žolčnika so žolčni kamni. Običajno je obolenje privedlo bolnika na operacijsko mizo. Ni čudno, da so strokovnjaki iskali pot, ki bi brez skalpela pripeljala bolnika do ozdravitve. Dejstvo je, da so v tem do neke meje uspeli. O tej problematiki pišejo različni časopisi in vprašanja o tem se pojavljajo v ambulantah. To je tudi razlog, da bom napisal nekaj besed o žolčnih kamnih.

Da ne bi predolgo čakali na tiste »odločilne besede«, naj povem na začetku, da je z zdravili možno zdraviti tiste žolčne kamne, ki vsebujejo vsaj 7% holesterola, pigmentirane kamne in holesterolne z dosti kalcija pa še vedno zdravijo kirurgi!

Od vseh pacientov ima 90—94 odstotkov holesterolne kamne, 6—10% pa pigmentne. 40% prvih je primernih za zdravljenje z novimi zdravili, ki jih strokovno imenujemo HOLELITOLITIKI. Pristop k tovrstnemu zdravljenju ni mogoč pri pigmentnih kamnih, pri katerihkoli kamnih večjih od 2 cm, ali če je tudi en sam kamen, ki zajema več kot 50% celotnega volumna žolčnega mehurja. Zdravljenje je tudi neprimerljivo pri vnetjih žolčevodov, žolčnika in jeter, cirozi jeter, kroničnemu vnetju črevesne sluznice, razjedi dvanajstnika in v nosečnosti.

Za zdravljenje sta na razpolago dve žolčni kislini: CDC-CHE-NOFALK in njen 7-beta epimer UDC-URSOFALK. Prvo dozira-

mo v količini 15 mg/kg telesne teže na dan, največja doza je zvečer. Druga je 30% efikasnejša. Zdravljenje traja 4—24 mesecev. Laboratorijske kontrole delamo na 4—8 tednov, rentgenske pa na 6 mesecev. Če so se kamni raztopili, nadaljujemo z zdravljenjem še 2—3 mesece. Zdravljenje je uspešno v 60—80% pravilno selekcioniranih pacientov. Če primerjamo to z operativno terapijo, kjer so naknadne operacije potrebne v 10%, težave pa se v takšni ali drugačni obliki nadaljujejo v 5—25%, ima takšno zdravljenje svoj smisel. S tovrstnim zdravljenjem bi vsakemu petemu lahko preprečili operacijo.

Čeprav teh zdravil pri nas še ni, drugje pa so dokaj draga, obstaja za te paciente poleg diete in noža še dodatno upanje.

Dr. Marjan Hrušovar,
spec. med. dela

Dopisujte v

Štorksi
ŽELEZAR

STORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Žmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.